T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/574
KARAR NO : 2021/568
KARAR TR : 18/10/2021

ÖZET: İpotekli taşınmazın ihalesinde tahakkuk ettirilen tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen kısmının icra müdürlüğünce ihale satış bedeli içerisinden tahsil edilmesi işlemine karşı açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye İş Bankası A.Ş
Vekili : Av. M.K.
Davalı : İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı
Vekili : Av. G.G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, Davacı banka tarafından, kredi borçlusu aleyhine İzmir 10. İcra Müdürlüğünün E.2018/11250 sayılı dosyasında ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takipte, ipotekli taşınmazın ihalesinden sonra, taşınmazın satışı ile ilgili tahakkuk eden tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 7.070 TL'nin tahsil edilmesi üzerine, hukuka aykırı olarak tahsil edildiği iddia edilen bedelin 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 123. maddesi uyarınca harçtan muaf olduğu ileri sürülerek iptali ve iadesine karar verilmesi talebiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İzmir 4. Vergi Mahkemesi, E.2021/393 sayılı dosyada 07/05/2021 tarihinde verdiği görevlilik kararı** ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir;

"...492 sayılı Harçlar Kanununa göre tapu işlemleri tapu harcına tabi tutulmuştur.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesinde; Vergi Mahkemelerinin,

a)Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümlülükler ve bunlara ilişkin zam ve cezalar ile tarife uyuşmazlıklarını.

b)6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin uyuşmazlıkları.

c)Diğer kanunlarla verilen işleri, çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

Dava dosyanın incelenmesinden, davacı banka tarafından kullandırılan kredilerin vadesinde ödenmemesi üzerine İzmir 10. İcra Müdürlüğü'nün 2018/11250 Esas sayılı dosyasında ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapıldığı, ipotekli taşınmazın ihalesinden sonra taşınmazın dava dışı Nurten Gürkan'a ihale edilerek ihalenin kesinleştiği, İhalesi yapılan taşınmaza ilişkin olarak satış bedelinden kesinti yapılması üzerine, davacı vekili tarafından söz konusu taşınmazın ihale bedelinden tapu harcı satıcı payı olarak yapılan tapu harcı kesintisinin (harçtan muaf olduğu iddiası ile) iadesi istemiyle davalı idareye başvurulduğu, yapılan başvurunun reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İlgililerden tapu harcı tahsil edilmesine ilişkin işlemlerde amme alacaklısı tapu harcını tahsile yetkili vergi dairesi amme borçlusu ise lehine tapu işlemi tesis edilen kişiler olup tapu idareleri ise harcı ilgililerden tahsil edip alacaklı amme idaresine ödemekle sorumlu olan idarelerdir. Tapu idarelerinin harçlarla ilgili olarak yaptıkları işlemlerde ve tahsil ettikleri paralarda asıl muhatap alacaklı amme idareleri olan vergi daireleridir. Tapu işlemleri nedeniyle kendisinden tapu harcı tahsil edilenler dava açma süresi içinde doğrudan vergi dairesi husumetiyle işlemin iptali istemiyle dava açabilmeleri olanaklıdır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre kredi borcunun teminatı olarak alınan taşınmazın, icraen satışı sonucunda elde edilen satış bedelinin 492 sayılı Kanunun 123. maddede belirtilen kurumlara ilişkin geri ödeme işlemlerinden olduğu ve dava konusu tapu harcının 492 sayılı Kanunun 123. maddesi ile 2576 sayılı Kanunun 6. maddesi kapsamında ve Genel bütçeye, il özel idareleri. belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümlülükler ve bunlara ilişkin zam \e cezalar ile tarife uyuşmazlıklarına ilişkin olması hususları birlikte değerlendirildiğinde: bu konudaki uyuşmazlığın görüm ve çözümünün 2576 sayılı Yasanın 6. maddesi uyarınca Vergi Mahkemelerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır."

4. Davalı idare vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"icra müdürlüğü tarafından yürütülen takipte tapu harcı alınması işleminin kanuna aykırılığı iddiasının, şikâyet yolu ile icra mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin, incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, icra müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin kanuna uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 24/08/2021 tarihli ve 2021/85244 sayılı görüş yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"(...)Dava konusu tapu harçları, 492 sayılı Kanun'un dördüncü kısmında, 57 ilâ 70. maddelerde düzenlenmiştir. Kanun'un, "Özel Kanunlardaki Hükümler" başlığını taşıyan 123. maddesinde, "Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz./... / Anonim, eshamlı komandit, limited şirket ve kooperatiflerin kuruluş, pay devri, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler tarafından bankalardan kullandırılacak krediler için verilecek kefaletler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından verilecek kefaletler dâhil) bankalar, finansman şirketleri, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullandırılacak kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemler (yargı harçları hariç) bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır. /..../ Bu maddede veya diğer kanunlarda yer alan harçtan muafiyete ilişkin hükümler, bu Kanunun (1) sayılı Tarifesinin "(A) Mahkeme Harçları" bölümünün (V) numaralı fıkrasındaki "keşif harcı" ve (1) sayılı Tarifesinin "B) İcra ve iflas harçları" bölümünün (lll) numaralı fıkrasındaki "haciz, teslim ve satış harcı" bakımından uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.*
>
> *Öte yandan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Şikâyet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmamasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır./ Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir" Şikâyet üzerine yapılacak muameleler başlıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında "Şikayet tetkik merciince, kabul edilirse şikayet olunan muamele ya bozulur, yahut düzeltilir" Tetkik mercii başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde ise: "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır" denilmiştir.*
>
> *Davaya konu olayda, davacı Bankanın, kredi borçlusu aleyhine İzmir 10. İcra Müdürlüğünün E.2018/11250 sayılı dosyasında ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takipte, ipotekli taşınmazın ihalesinden sonra taşınmazın satışı ile ilgili tahakkuk eden tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 7.070,00 TL'nin tahsil edilmesi sebebiyle, hukuka aykırı olarak tahsil edildiği iddia tutarın 492 sayılı Kanun'un 123. maddesi uyarınca harçtan muaf olduğu ileri sürülerek iptali ve tarafına iadesine karar verilmesi istemiyle dava açtığı anlaşılmaktadır. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, icra müdürlüğü tarafından yürütülen takipte tapu harcı alınması işleminin kanuna aykırılığı iddiasının, şikâyet yolu ile icra mahkemesinde çözümleneceği; mahkemenin, incelemeyi söz konusu icra dosyası üzerinden yaparak, anılan işlemin Kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, icra müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin kanuna uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır."*

III. İLGİLİ HUKUK

6. T.C. Anayasası'nın 73.maddesi; *"Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır."* hükmünü içermektedir.

7. 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun gerekçesinde harçların; mahiyetleri bakımından teorik olarak kamu alacağı kategorisini teşkil ettikleri belirtildikten sonra harcı doğuran olayın, yapılan bir kamu hizmeti olduğuna işaret edilmiş;ancak, bir hizmetin harç konusu olabilmesi için; kişinin bir kamu müessesesinden faydalanması, kişiye kamu eliyle özel bir yarar sağlanması, kamu idaresinin kişinin bir işiyle uğraşması yani ferde bir hizmet vermesinin gerektiği; bu esaslara göre harcın, kişilerin özel menfaatlerine ilişkin olarak kamu müesseseleri ve hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında yaptıkları ödemeler olduğu ifade edilmiştir.

8. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun, *"Şikâyet ve Şartlar"* başlıklı 16. maddesinde: *"Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir."*

9. 2004 sayılı Kanun'un *"Şikâyet üzerine yapılacak muameleler"* başlıklı 17. maddesinde: *"şikâyet tetkik merciince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur."*

10. Aynı Kanun'un *"Tetkik mercii"* başlıklı 4. maddesinde de: *"İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev*

kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir." hükümleri yer almaktadır.

11. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin Görevleri"* başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, ÜyelerŞükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/10/2021 tarihli toplantısında;başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı bankanın kredi borçlusu aleyhine ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takip sebebiyle, ipotekli taşınmazın ihalesinde icra müdürlüğünce tahakkuk ettirilen tapu harcının 1/2'lik kısmına denk gelen 7.070 TL'nin ihale satış bedeli içerisinden tahsil edilmesi işlemine karşı açılmıştır.

15. Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin istikrarlı içtihatlarından da anlaşılacağı üzere, İİK.nun 135/1. maddesi uyarınca ihalenin kesinleşmesi üzerine icra müdürü, taşınmazın alıcı adına tescili için tapuya yazı yazar. Buna göre icra müdürünün görevi yalnızca tapu sicil müdürlüğüne alıcı adına tescil yazısı yazmaktan ibarettir. Tapu harçları ise, tescil işlemi sırasında tapu sicil müdürlüğü tarafından tahakkuk ve tahsil olunur. Tapu sicil müdürlüğünün tapu harcı tahakkuk ve tahsili, idari bir işlem olup, anılan işleme karşı yapılacak şikâyeti inceleme görevinin de idari yargıya ait olacağı tartışmasızdır.

16. Ancak, dosyanın incelenmesinde; İcra Müdürlüğünce, daha önce ihale alıcısı tarafından ödenen tapu harcının yarısının kasada bulunan satış bedelinden alıcıya iade edildiği, alacaklı bankaya da tapu harcının alacaklıya iade edilen 7.070 TL'lik kısmı satış bedelinden düşülerek ödeme yapıldığı, tüm bu işlemlerin İzmir 10. İcra Müdürlüğü tasarrufuyla gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Bu sebeple söz konusu işlem,tapu harcı yönünden tahakkuk ve tahsil görevi bulunmamasına rağmen icra müdürlüğü işlemi olup, icra müdürlüğünün işlemine karşı şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurulması gerekmektedir.

17. O halde yukarıda açıklandığı üzere, alacaklı bankanın İcra Müdürlüğünce satış bedelinden yapılan tapu harcı kesintisinin iadesi talebine ilişkin uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar nazara alındığında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile İzmir 4. Vergi Mahkemesince verilen 07/05/2021 tarihli ve E.2021/393 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 4. Vergi Mahkemesince verilen 07/05/2021 tarihli ve E.2021/393 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/10/2021 tarihinde, Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Şükrü	Mehmet	Birol
TOPAL	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin Görevleri"* başlıklı 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması karşısında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz. 18/10/2021

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN